

**Uredba (EZ-a) br. 1371/2007 Europskog parlamenta i Vijeća
od 23. listopada 2007.
o pravima i obvezama putnika u željezničkom prometu**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE
UNIJE

uzimajući u obzir Ugovor o osnutku Europske zajednice, napose stavak 1 članka 71,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir prijedlog Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

djelujući u skladu s postupkom predviđenim u članku 251 Ugovora, s obzirom na zajednički tekst koji je 31. srpnja 2007. odobrio Odbor za mirenje ⁽³⁾,

te uzevši u obzir sljedeće razloge:

- (1) U okviru zajedničke prometne politike važno je zaštititi korisnička prava putnika u željezničkom prometu i poboljšati kvalitetu i učinkovitost usluga željezničkog putničkog prijevoza, kako bi se doprinijelo povećanju udjela željeznice u prometu u odnosu na ostale oblike prijevoza.
- (2) U priopćenju Komisije "Strategija politike zaštite potrošača 2002.-2006"⁽⁴⁾ određen je cilj da se u skladu sa stavkom 2 članka 153 Ugovora postigne visoka razina zaštite potrošača u području prometa.
- (3) Budući da je putnik slabija stranka ugovora o prijevozu, trebalo bi u tom pogledu zaštititi njegova prava.
- (4) U prava korisnika usluga željezničkog prijevoza spada dobivanje informacija o usluzi prijevoza, i to i prije i za vrijeme vožnje. Kad god je to moguće, željeznička poduzeća i prodavatelji karata trebali bi informacije dati na raspolaganje unaprijed i što je moguće prije.
- (5) Podrobniji zahtjevi kojima je potrebno udovoljiti kod davanja putničkih informacija definirani su u tehničkim specifikacijama za interoperabilnost (TSI) u skladu s Direktivom 2001/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka

2001. o interoperabilnosti konvencionalnog željezničkog sustava ⁽⁵⁾

- (6) Jačanje prava putnika u željezničkom prometu treba se temeljiti na postojećim odgovarajućim propisima Dodatka A – Jedinstvenih pravnih propisa za ugovor o međunarodnom prijevozu putnika i prtljage željeznicom (CIV) - uz Konvenciju o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF) od 9. svibnja 1980., izmijenjenu Protokolom od 3. lipnja 1999. (Protokol 1999.). Poželjno je, međutim, proširiti područje primjene ove Uredbe i zaštititi ne samo putnike u prekograničnom, nego i putnike u unutarnjem željezničkom prometu.
- (7) Željeznička poduzeća trebala bi surađivati kako bi putnicima u željezničkom prometu olakšali prelazak od jednog operatora do drugog, i to tako što će – kad god je to moguće – ponuditi izravne prijevozne karte (za cijelu relaciju).
- (8) Davanje informacija i ispostavljanje prijevoznih karata za putnike u željezničkom prometu trebalo bi biti olakšano time da računalno podržani sustavi budu usklađeni sa zajedničkim specifikacijama.
- (9) Sustavi davanja informacija i rezervacijski sustavi trebali bi se dalje razvijati u skladu s TSI-jima.
- (10) Općenito usluge željezničkog putničkog prometa trebaju biti od koristi građanima. Stoga bi osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti, bez obzira na to je li uzrok tome invalidnost, dob ili neki drugi čimbenik, trebale imati iste mogućnosti putovanja željeznicom kao i ostali građani. Osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti imaju jednako pravo na slobodu kretanja, slobodu odlučivanja i nediskriminaciju kao i svi ostali građani. Među inim posebnu pozornost treba posvetiti tome da osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti dobivaju informacije o dostupnosti usluga željezničkog prijevoza, o uvjetima pristupa vozilima i o opremljenosti vozila. Da bi i putnici s ograničenom sposobnošću opažanja osjetilima (ograničenjem u percepciji) mogli na najbolji mogući način biti informirani o kašnjenjima, trebalo bi u danom slučaju koristiti zvučne i optičke sustave. Osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti trebale bi imati mogućnost kupnje karata u vlaku bez doplate.

⁽¹⁾ Sl. list C 221 od 8.9.2005., str. 8

⁽²⁾ Sl. list C 71 od 22.3.2005., str. 26

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 28. rujna 2005. (Sl. list C 227 E od 21.9.2006., str. 490), Zajedničko stajalište Vijeća od 24. srpnja 2006. (Sl. list C 289 E od 28.11.2006., str. 1), Stajalište Europskog parlamenta od 18. siječnja 2007. (još nije objavljeno u Sl. listu), Zakonodavna odluka Europskog parlamenta od 25. rujna 2007. i Odluka Vijeća od 26. rujna 2007.

⁽⁴⁾ Sl. list C 137 od 8.6.2002., str. 2

⁽⁵⁾ Sl. list L 110 od 20.4.2001., str. 1. Zadnji puta izmijenjena om 2007/32/EZ Europske komisije (Sl. list L 141 od 2.6.2007., str. 63)

- (11) Prihvatanjem TSI-ja za osobe smanjene pokretljivosti željeznička poduzeća i upravitelji kolodvora trebali bi uzeti u obzir potrebe osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti tako da se sukladno pravnim propisima Zajednice koji vrijede za javnu nabavu povede briga o tome da postupnim uklanjanjem fizičkih zapreka i funkcionalnih smetnji prigodom nabave novog materijala, kao i prigodom izvođenja građevinskih radova i opsežnih radova na renoviranju, bude zajamčena dostupnost svim građevinskim strukturama i svim vozilima.
- (12) Glede odgovornosti spram putnika u slučaju nesreće u željezničkom prometu željeznička poduzeća trebala bi biti obvezna imati osiguranje ili poduzeti ekvivalentne mjere opreza. Najniži iznos osiguranja za željeznička poduzeća ubuduće bi trebalo preispitivati.
- (13) Jačanje prava na odštetu i pružanje pomoći kod kašnjenja, propuštenih veza ili isključenja vlakova dovesti do većih poticaja za tržište usluga željezničkog putničkog prijevoza.
- (14) Poželjno je da se za odštete putnicima zbog kašnjenja ovom Uredbom stvori sustav koji je povezan s odgovornošću željezničkog poduzeća i koji počiva na istoj osnovi kao i međunarodni sustav koji postoji u okviru COTIF-a, napose njegova dodatka koji se odnosi na prava putnika (CIV).
- (15) Ako država članica željezničkom poduzeću odobri oslobađanje od primjene ove Uredbe, onda bi trebala poticati željeznička poduzeća da u suradnji s udrugama putnika donesu mjere za davanje odšteta i pružanje pomoći kod većih poremećaja u pružanju usluga željezničkog putničkog prometa.
- (16) Također je poželjno žrtvama nesreće i članovima njihovih obitelji neposredno poslije nesreće ublažiti njihovo trenutno financijsko opterećenje.
- (17) U interesu putnika u željezničkom prometu trebale bi u dogovoru s državnim tijelima biti donesene prikladne mjere kako bi se zajamčila osobna sigurnost putnika u kolodvorima i u vlakovima.
- (18) Putnici u željezničkom prometu trebali bi imati mogućnost da žalbe u vezi s pravima i obvezama utemeljenima na ovoj Uredbi mogu podnijeti svakom sudjelujućem prijevoznom poduzeću; na žalbe im mora biti poslan odgovor unutar primjerenog roka.
- (19) Željeznička bi poduzeća trebala odrediti, primjenjivati i nadzirati standarde kvalitete za usluge željezničkog putničkog prijevoza.
- (20) Sadržaj ove Uredbe trebalo bi provjeravati u pogledu prilagodbe ondje sadržanih iznosa s obzirom na inflaciju, kao i glede očekivanja od davanje informacija i od kvalitete usluga prijevoza, i to kako u svjetlu razvoja tržišta tako i u svjetlu utjecaja Uredbe na kvalitetu usluga prijevoza.
- (21) Ova Uredba ne bi trebala dovesti u pitanje Direktivu 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti fizičkih osoba kod obrade osobnih podataka i o slobodnom prometu podataka ⁽¹⁾.
- (22) Za kršenje ove Uredbe države članice bi trebale odrediti kazne i donijeti potrebne mjere za njihovu primjenu. Kaznene mjere, u koje može spadati i plaćanje odštete osobi koje se to tiče, trebale bi biti učinkovite, razmjerne i služiti za odvraćanje.
- (23) Budući da ciljevi ove Uredbe, naime razvoj željeznica Zajednice i uvođenje prava putnika, ne mogu biti u dostatnoj mjeri ostvareni na razini država članica te je bolje da se ostvaruju na razini Zajednice, Zajednica može postupiti u skladu s načelom supsidijarnosti koje je sadržano u članku 5 Ugovora o osnutku. U skladu s načelom razmjernosti navedenim u istom tom članku ova Uredba ne prelazi okvire potrebne za postizanje tih ciljeva.
- (24) Cilj je ove Uredbe poboljšanje usluga željezničkog putničkog prijevoza u Zajednici. Stoga bi države članice trebale imati mogućnost odobrenja izuzeća za usluge u područjima kod kojih se znatan dio usluge provodi izvan Zajednice.
- (25) Željezničkim poduzećima u nekim državama članicama moglo bi predstavljati problem to da od stupanja na snagu Uredbe primjenjuju sve njezine odredbe. Stoga bi države članice trebale imati mogućnost da za usluge unutarnjeg željezničkog prijevoza u području prijevoza velikim udaljenostima odobre privremena izuzeća od odredaba ove Uredbe. Privremeno izuzeće ne bi se, međutim, trebalo odnositi ni na odredbe ove Uredbe koje osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti osiguravaju pristup željezničkim putovanjima, niti na pravo onih koji žele kupiti prijevozne karte da to učine bez neprimjerenih poteškoća, niti na odredbe o odgovornosti željezničkih poduzeća u vezi s putnicima i njihovom prtljagom, o uvjetu da poduzeća budu dostatno osigurana i o potrebi da ta poduzeća donesu odgovarajuće mjere kako bi jamčila osobnu sigurnost putnika na kolodvorima i u vlakovima i koordinirala rizicima.

⁽¹⁾ Sl. list L 181 od 23.11.1995., str. 31. Izmijenjeno Uredbom (EZ) br. 1882/2003 (Sl. list L 284 od 31.10.2003., str. 1).

- (26) Usluge željezničkog putničkog prijevoza u gradskom, prigradskom i regionalnom prijevozu razlikuju se po svojoj vrsti od usluga prijevoza velikim udaljenostima. Stoga bi države članice trebale imati mogućnost da za usluge željezničkog putničkog prijevoza u gradskom, prigradskom i regionalnom prometu odobravaju izuzeća od primjene odredaba ove Uredbe, osim nekih odredaba koje bi trebale vrijediti za sve usluge željezničkog putničkog prijevoza u cijeloj Zajednici.
- (27) Mjere potrebne za provedbu ove Uredbe trebale bi biti donesene u skladu s Odlukom 1999/468/EZ Vijeća od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju modaliteta za izvršenje provedbenih ovlasti ⁽¹⁾ prenesenih na Komisiju.
- (28) Komisija bi napose trebala dobiti ovlasti za donošenje provedbenih mjera. Budući da se ovdje radi o općim mjerama koje dovode do izmjene nesusštinskih odredaba ove Uredbe ili do njihove dopune dodavanjem novih nebitnih odredaba, ove mjere se donose po postupku za donošenje uredbi uz provjeru sadržanu u članku 5a Odluke 1999/468/EZ –

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I

OPĆENITO

Članak 1

Predmet

Ova Uredba sadrži propise

- o informacijama koje dostavljaju željeznička poduzeća, zaključenju ugovora o prijevozu, ispostavljanju prijevoznih karata i uvođenju računalno podržanog informacijskog i rezervacijskog sustava za željeznički promet,
- o odgovornosti željezničkih poduzeća i njihovoj obvezi osiguranja putnika i njihove prtljage,
- o obvezama željezničkih poduzeća spram putnika kod kašnjenja,
- o zaštiti osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti, kao i o pomoći njima,
- o određivanju i praćenju standarda kvalitete usluga, o upravljanju rizicima za osobnu sigurnost putnika i o rješavanju žalbi, kao i
- o općim propisima o provedbi Uredbe.

Članak 2

⁽¹⁾ Sl. list L 184 od 17.7.1999., str. 23, izmijenjeno Odlukom 2006/512/EZ (Sl. list L 200 od 22.7.2006., str. 11)

Područje primjene

(1) Ova Uredba vrijedi diljem Zajednice za sva željeznička putovanja i sve željezničke usluge koje pruži jedno željezničko poduzeće ili više njih, koje ima (koja imaju) dozvolu u skladu s Direktivom 95/18/EZ Vijeća od 19. lipnja 1995. o davanju dozvola za željeznička poduzeća ⁽²⁾.

(2) Ova Uredba se ne primjenjuje na željeznička poduzeća i usluge prijevoza koji nemaju dozvolu u skladu s Direktivom 95/18/EZ.

(3) Stupanjem na snagu ove Uredbe članci 9, 11, 12 i 19, stavak 1 članka 20 i članak 26 vrijede diljem Zajednice za sve usluge željezničkog putničkog prijevoza.

(4) Izuzev odredaba navedenih u stavku 3 država članica može na transparentan i nediskriminirajući način za usluge unutarnjeg željezničkog putničkog prijevoza odobriti izuzeća od primjene odredaba ove Uredbe za razdoblje od najviše pet godina, koje se može dva puta produljiti za najviše pet godina.

(5) Izuzev odredaba navedenih u stavku 3 država članica može iz primjene ove Uredbe izuzeti usluge željezničkog putničkog prijevoza u gradskom, prigradskom i regionalnom prometu. Za razlikovanje usluga željezničkog putničkog prijevoza u gradskom, prigradskom i regionalnom prometu države članice primjenjuju definicije koje su predviđene u Direktivi 91/440/EEZ Vijeća od 29. srpnja 1991. o razvoju željezničkih poduzeća Zajednice ⁽³⁾. Kod primjene ovih definicija države članice se oslanjaju na sljedeće kriterije: udaljenost, frekvencija prometnih usluga, broj planiranih stajališta, uvrštena vozila, modeli prijevoznih karata, oscilacije broja putnika kod usluga prijevoza unutar i izvan vremena intenzivnog prometa, šifre vlakova i vozni redovi.

(6) Država članica može na transparentan i nediskriminirajući način na rok od najviše pet godina, koji se može produljiti, odobriti izuzeće od primjene odredaba ove Uredbe na određene usluge prijevoza ili vožnje zbog toga što se znatan dio usluge prijevoza, koji obuhvaća planirano zaustavljanje najmanje u jednom kolodvoru, obavlja izvan Zajednice.

(7) O izuzećima odobrenim u skladu sa stavicama 4, 5 i 6 države članice obavješćuju Komisiju. Komisija poduzima odgovarajuće mjere ako smatra da takvo izuzeće nije u skladu s ovim člankom. Najkasnije do 3. prosinca 2014. Komisija će Europskom parlamentu i Vijeću podastrijeti izvješće o izuzećima odobrenim u skladu sa stavicama 4, 5 i 6.

Članak 3

⁽²⁾ Sl. list L 143 od 27.6.1995., str. 70. Zadnji put izmijenjeno Direktivom 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (Sl. list L 164 od 30.4.2004., str. 44)

⁽³⁾ Sl. list L 237 od 24.8.1991., str. 25, zadnji put izmijenjeno Direktivom 2006/103/EZ (Sl. list L 363 od 20.12.2006., str. 344).

Određenje pojmova

U smislu ove Uredbe niže navedeni pojmovi znače sljedeće:

1. "Željezničko poduzeće" jeste željezničko poduzeće u smislu članka 2 Direktive 2001/14/EZ ⁽¹⁾, kao i svako javno pravno ili privatno poduzeće čija se djelatnost sastoji u pružanju usluga željezničkog prijevoza robâ i/ili putnika, pri čemu to poduzeće mora osigurati vuču; to uključuje i poduzeća koja isključivo pružaju usluge vuče;
2. "Prijevoznik" je ugovorno željezničko poduzeće s kojim je putnik sklopio ugovor o prijevozu ili je to niz uzastopnih željezničkih poduzeća koja su odgovorna na temelju tog ugovora;
3. "Izvršni prijevoznik" je željezničko poduzeće koje doduše nije s putnikom sklopilo ugovor o prijevozu, ali mu je ugovorno željezničko poduzeće u potpunosti ili dijelom povjerilo provedbu prijevoza željeznicom.
4. "Upravitelj infrastrukture" je svaka organizacija ili svako poduzeće u skladu sa člankom 3 Direktive 91/440/EEZ koja/koje je napose odgovorna/odgovorno za gradnju i održavanje željezničkih pruga ili njihovih dijelova; to može uključivati i upravljanje sustavima za kontrolu i osiguranje prometa na toj infrastrukturi; zadaće koje upravitelj infrastrukture obavlja na nekoj mreži ili na dijelu mreže mogu biti povjerene raznim organizacijama ili poduzećima;
5. "Upravitelj kolodvora" jeste organizacijska jedinica u državi članici na koju je prenesena odgovornost vođenje kolodvora i kod koje se može raditi o upravitelju infrastrukture;
6. "Organizator putovanja" je organizator ili posrednik koji nije željezničko poduzeće u smislu točaka 2 i 3 članka 2 Direktive 90/314/EEZ ⁽²⁾
7. "Prodavatelj prijevoznih karata" je svaki posrednik usluga željezničkog prijevoza koji za neko željezničko poduzeće ili za vlastiti račun sklapa ugovore o prijevozu i prodaje prijevozne karte;
8. "Ugovor o prijevozu" je ugovor o prijevozu uz naknadu ili ugovor o besplatnom prijevozu sklopljen između željezničkog poduzeća ili prodavatelja karata i putnika o provedbi jedne ili više usluga prijevoza;
9. "Rezervacija" je odobrenje prijevoza dodijeljeno na papiru ili u elektroničkom obliku na temelju ranije potvrđenog dogovora o prijevozu koji je vezan uz konkretnu osobu;
10. "Prijevozna karta za cijelu relaciju" jest jedna ili više prijevoznih karata koje predstavljaju potvrdu ugovora o prijevozu za uzastopne usluge željezničkog prijevoza koje pruža jedno željezničko poduzeće ili više njih.
11. "Usluga unutarnjeg željezničkog putničkog prijevoza" predstavlja uslugu željezničkog putničkog prijevoza koja ne prelazi granicu neke države članice;
12. "Kašnjenje" je vremenska razlika između vremena dolaska putnika na vrijeme u skladu s objavljenim voznim redom i vremena njegova stvarnog ili očekivanog dolaska;
13. "Pretplatna karta" je prijevozna karta koja vrijedi za neograničen broj vožnji i koja u utvrđenom razdoblju imatelju prava omogućuje putovanje željeznicom na određenoj pruži ili na određenoj mreži;
14. "Računalno podržan informacijski i rezervacijski sustav za željeznički promet" znači računalno podržan sustav koji sadrži informacije o svim uslugama željezničkog prijevoza koje nude željeznička poduzeća; u informacije o uslugama putničkog prijevoza koje su sadržane u sustavu spadaju:
  - a) vozni redovi usluga putničkog prijevoza;
  - b) raspoloživost mjesta u uslugama putničkog prijevoza;
  - c) tarife i posebni uvjeti;
  - d) dostupnost vlakova za osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti;
  - e) mogućnosti za rezerviranje ili ispostavljanje prijevoznih karata ili prijevoznih karata za cijelu relaciju onda ako se neke ili sve te mogućnosti daju na raspolaganje korisnicima;
15. "Osoba s invaliditetom" ili "osoba smanjene pokretljivosti" jeste osoba čija je pokretljivost kod korištenja prijevoznih sredstava ograničena zbog tjelesnog (senzoričkog ili motoričkog, trajnog ili privremenog) invaliditeta, duševnog invaliditeta ili ograničenja, zbog drugih smetnji ili zbog starosti, ili čije stanje zahtijeva primjerenu pomoć i to da usluge stavljene na raspolaganje svim putnicima budu prilagođene posebnim potrebama te osobe;
16. "Opći prijevozni uvjeti" jesu prijevoznikovi uvjeti u obliku općih uvjeta poslovanja ili tarifa, koji su pravovaljani u svakoj državi članici i koji sa zaključenjem ugovora o prijevozu postaju njegovim sastavnim dijelom;
17. "Vozilo" znači motorna vozila ili prikolice koji se prevoze radi prijevoza putnika.

⁽¹⁾ Direktiva 2001/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2001. o dodjeli željezničkih infrastrukturnih kapaciteta i naplati pristojba za uporabu željezničke infrastrukture (Sl. list L 75 od 15.3.2001., str. 29), zadnji put izmijenjena Direktivom 2004/49/EZ.

⁽²⁾ Direktiva 90/314/EEZ Vijeća od 13. lipnja 1990. o putovanjima u paket-aranžmanima (Sl. list L 158 od 23.6.1990., str. 59).

POGLAVLJE II
UGOVOR O PRIJEVOZU, INFORMACIJE I
PRIJEVOZNE KARTE

Članak 4

Ugovor o prijevozu

Uz ograničenje odredaba ovog poglavlja zaključenje i provedba ugovora o prijevozu, kao i davanje na raspolaganje informacija i prijevoznih karata potpadaju pod odredbe naslova II i III u Dodatku I.

Članak 5

Bicikli

Željeznička poduzeća omogućuju putnicima i prijevoz njihovih bicikala istim vlakom, možebitno uz naknadu, onda ako se njima može lako rukovati, ako to ne ometa dotičnu uslugu željezničkog prijevoza i ako je to u vozilima moguće.

Članak 6

Isključenje odustajanja od prava i ograničenja prava

(1) Obveze spram putnika u skladu s ovom Uredbom ne smiju biti ograničene ili isključene, napose ne odredbama u ugovoru o prijevozu koje odstupaju od odredaba Uredbe ili ih ograničavaju.

(2) Željeznička poduzeća mogu ponuditi uvjete ugovora koji su za putnika povoljniji od uvjeta određenih u ovoj Uredbi.

Članak 7

Obveza informiranja o ukidanju usluga željezničkog prijevoza

Željeznička poduzeća ili možebitno tijela mjerodavna za ugovor o uslugama javnog željezničkog prijevoza na primjeren način objavljuju odluke o ukidanju usluga željezničkog prijevoza prije njihove provedbe.

Članak 8

Putne informacije

(1) Neovisno o članku 10 željeznička poduzeća i prodavatelji prijevoznih karata, koji ugovore o prijevozu nude za jedno željezničko poduzeće ili više njih, daju putniku na njegov upit najmanje one informacije o putovanjima za koja dotično željezničko poduzeće nudi ugovor o prijevozu koje su sadržane u dijelu I dodatka II. Prodavatelji karata koji nude ugovore o prijevozu za vlastiti račun, kao i organizatori putovanja daju ove informacije onda ako su im dostupne.

(2) Za vrijeme putovanja željeznička poduzeća daju putniku barem one informacije koje su navedene u dijelu II dodatka II.

(3) Informacije u skladu sa stavcima 1 i 2 daju se u najprikladnijem obliku. Pritom valja posebnu pozornost posvetiti potrebama osoba oštećena sluha i/ili vida.

Članak 9

Raspoloživost prijevoznih karata, karata za cijelu relaciju i rezervacija

(1) Željeznička poduzeća i prodavatelji prijevoznih karata nude prijevozne karte, prijevozne karte za cijelu relaciju i rezervacije ako su im one na raspolaganju.

(2) Bez obzira na stavak 4 željeznička poduzeća nude putniku prijevozne karte putem najmanje jednog od niže navedenih načina prodaje:

- a) na putničkim blagajnama ili automatima za prodaju karata,
- b) telefonom, putem Interneta ili neke druge, u velikoj mjeri dostupne informacijske tehnologije,
- c) u vlakovima.

(3) Bez obzira na stavke 4 i 5 za usluge prijevoza pružene u okviru ugovora o javnom prijevozu željeznička poduzeća nude prijevozne karte putem najmanje jednog od niže navedenih načina prodaje:

- a) na putničkim blagajnama ili automatima za prodaju karata,
- b) u vlakovima.

(4) Željeznička poduzeća nude mogućnost da se prijevozne karte za pojedinu uslugu prijevoza mogu kupiti u vlaku, onda ako to nije ograničeno ili ne bude odbijeno zbog sigurnosti, suzbijanja prijevara, obveznog rezerviranja ili zbog opravdanih komercijalnih razloga.

(5) Ako u polaznom kolodvoru nema putničke blagajne ni automata za prodaju karata, onda putnici u kolodvoru dobivaju informaciju

- a) o mogućnosti kupnje prijevozne karte telefonski, putem Interneta ili u vlaku, kao i o postupku koji vrijedi za to,
- b) o sljedećem kolodvoru ili nekom drugom mjestu na kojem su na raspolaganju putnička blagajna i/ili automat za prodaju karata.

Članak 10

Sustavi za putne informacije i za rezervacije

(1) Za davanje informacija i ispostavljanje prijevoznih karata u skladu s ovom Uredbom željeznička poduzeća i prodavatelji prijevoznih karata koriste se računalno podržanim informacijskim i rezervacijskim sustavom za željeznički promet, koji će biti uređen u skladu s odredbama navedenima u ovom članku.

(2) Za svrhe ove Uredbe primjenjivat će se Tehničke specifikacije za interoperabilnost (TSI) u skladu sa Direktivom 2001/16/EZ.

(3) Na prijedlog Europske željezničke agencije Komisija će do 3. prosinca 2010. usvojiti TSI za telematske aplikacije za putnike. Ovi TSI-ji omogućit će davanje informacija sadržanih u dodatku II, kao i ispostavljanje prijevoznih karata u skladu s ovom Uredbom.

(4) Svoj će računalno podržan informacijski i rezervacijski sustav za željeznički promet željeznička poduzeća prilagoditi zahtjevima prikazanim u TSI-jima, i to u skladu s planom uvođenja sadržanim u TSI-jima.

(5) Uz ograničenje odredaba Direktive 95/46/EZ željeznička poduzeća i prodavatelji prijevoznih karata ne smiju drugim željezničkim poduzećima i/ili prodavateljima prijevoznih karata davati osobne informacije o pojedinačnim rezervacijama.

POGLAVLJE III

ODGOVORNOST ŽELJEZNIČKIH PODUZEĆA ZA PUTNIKE I NJIHOVU PRTLJAGU

Članak 11

Odgovornost za putnike i prtljagu

Uz uvjet odredaba ovog poglavlja i bez obzira na nacionalne pravne propise koji putnicima odobravaju znatnu naknadu štete, odgovornost željezničkih poduzeća u vezi s putnicima i njihovom prtljagom uređena je u poglavljima I, III i IV naslova IV dodatka I, kao i u naslovima VI i VII.

Članak 12

Osiguranje

(1) Pod obvezom glede odgovornosti za putnike koja je određena člankom 9 Direktive 95/18/EZ podrazumijeva se obveza željezničkog poduzeća da bude dostatno osigurano ili da je poduzelo ekvivalentne mjere kako bi moglo pokriti svoju odgovornost u skladu s ovom Uredbom.

(2) Do 3. prosinca 2010. Komisija će Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće o utvrđivanju najnižeg iznosa osiguranja za željeznička poduzeća. Bude li potrebno, uz izvješće će biti priloženi odgovarajući prijedlozi ili preporuke.

Članak 13

Predujam

(1) Ako putnik smrtno strada ili bude ozlijeđen, onda će željezničko poduzeće koje je odgovorno u skladu sa stavkom 5 članka 26 dodatka I neodložno, a najkasnije petnaest dana od utvrđivanja identiteta fizičke osobe koja ima pravo na odštetu, platiti predujam za pokriće neposrednih ekonomskih potreba, i to razmjerno težini pretrpljene štete.

(2) Bez obzira na stavak 1 u slučaju smrti predujam iznosi najmanje 21000 EUR po putniku.

(3) Predujam ne predstavlja priznanje odgovornosti i može se prebiti s iznosima plaćenim kasnije u skladu s ovom Uredbom; u slučajevima u kojima je šteta uzrokovana namjerno ili zbog nemara putnika ili u kojima osobe koje su dobile predujam nemaju pravo na odštetu može se zatražiti povrat predujma.

Članak 14

Osporavanje odgovornosti

Čak i ako željezničko poduzeće osporava svoju odgovornost za štete nanosene osobama nastale nekom od putnika koje je prevezio, to će željezničko poduzeće poduzeti sve prihvatljive napore radi pomoći putniku koji naknadu štete zahtijeva od treće osobe.

POGLAVLJE IV

KAŠNJENJA, PROPUŠTENE VEZE I ISKLJUČENJA VLAKOVA

Članak 15

Odgovornost za kašnjenja, propuštene veze i isključenja vlakova

Uz ograničenje odredaba ovog poglavlja odgovornost željezničkih poduzeća za kašnjenja, propuštene veze i isključenja vlakova uređena je u poglavlju II naslova IV dodatka I.

Članak 16

Povrat ili nastavak putovanja izmijenjenom trasom

Ako se racionalno mora očekivati da će kod dolaska u odredište u skladu s ugovorom o prijevozu kašnjenje iznositi više od 60 minuta, putnik može odmah birati neku od sljedećih mogućnosti:

- a) povrat punog iznosa cijene prijevoza po uvjetima po kojima je cijena plaćena, i to za dio ili dijelove putovanja koji nisu ostvareni i za dio ili dijelove koji su već ostvareni ako je u skladu s prvotnim putnikovim planovima putovanja putovanje postalo besmisleno, po potrebi uz povratak do prvog polazišta prvom sljedećom prilikom. Povrat se provodi po istim uvjetima kao i odšteta u skladu sa člankom 17;
- b) nastavak vožnje ili nastavak putovanja promijenjenom trasom do odredišta po sličnim uvjetima prijevoza prvom sljedećom prilikom; ili
- c) nastavak vožnje ili nastavak putovanja promijenjenom trasom do odredišta po sličnim uvjetima prijevoza, ali u kasnijem terminu po putnikovu izboru.

*Članak 17***Odšteta za cijenu prijevoza**

(1) Ne gubeći pravo na prijevoz, u slučaju kašnjenja putnik može od željezničkog poduzeća tražiti odštetu za cijenu prijevoza ako između polazišta i odredišta navedenih na prijevoznj karti doživi kašnjenje za koje nije vraćen iznos cijene prijevozne karte u skladu sa člankom 16. Najniži iznos odštete za cijenu prijevoza iznosi kod kašnjenja:

- a) 25 posto cijene prijevozne karte kod kašnjenja od 60 do 119 minuta
- b) 50 posto cijene prijevozne karte kod kašnjenja većeg od 120 minuta.

Putnici koji imaju pretplatnu kartu za neko razdoblje i kojima se za vrijeme valjanosti te karte uvijek iznova događa da vlakovi kasne ili bivaju isključeni mogu zahtijevati primjerene odštete u skladu s uvjetima za davanje odšteta tog željezničkog poduzeća. U uvjetima za davanje odšteta utvrđuju se kriteriji za određivanje kašnjenja i za izračun odštete.

Odšteta za kašnjenje izračunava se razmjerno cijeni koju je putnik zaista platio za zakašnjelu uslugu prijevoza.

Ako je ugovor o prijevozu sklopljen za povratno putovanje, odšteta za kašnjenje nastalo bilo kod putovanja u odlasku ili kod putovanja u povratku izračunava se na temelju polovice plaćene cijene prijevoza. Na isti način se razmjerno punoj cijeni izračunava cijena za zakašnjelu uslugu prijevoza koja je ponuđena u okviru nekog drugog ugovora o prijevozu s više uzastopnih dionica.

Kašnjenja za koja željezničko poduzeće može dokazati da su nastala izvan prostora područja valjanosti Ugovora o osnutku Europske zajednice neće se uzimati u obzir kod izračuna trajanja kašnjenja.

(2) Odšteta se isplaćuje unutar roka od mjesec dana od predaje odštetnog zahtjeva. Odšteta može biti isplaćena u obliku bona i/ili neke druge usluge onda ako su uvjeti (napose oni koji se odnose na razdoblje valjanosti i odredište) fleksibilni. Odšteta će na zahtjev putnika biti isplaćena u obliku novčanog iznosa.

(3) Iznos odštete ne smije biti umanjen troškovima financijske transakcije kao što su pristojbe, troškovi telefona ili poštarine. Željeznička poduzeća mogu odrediti najniže iznose ispod kojih neće biti isplate odštete. Taj iznos može iznositi najviše 4 EUR.

(4) Putnik nema pravo na odštetu ako je prije kupnje prijevozne karte bio obaviješten o kašnjenju ili ako je kod dolaska u odredište kašnjenje zbog nastavka putovanja nekom drugom uslugom prijevoza ili izmijenjenom trasom iznosilo manje od 60 minuta.

*Članak 18***Pružanje pomoći**

(1) Kod kašnjenja u polasku ili dolasku željezničko poduzeće ili upravitelj kolodvora moraju putnike informirati o situaciji i procijenjenom vremenu polaska i dolaska, onda ako su te informacije na raspolaganju.

(2) Kod kašnjenja u skladu sa stavkom 1 koje iznosi više od 60 minuta putnicima treba besplatno ponuditi sljedeće:

- a) obrok i osvježavajuće piće primjereno vremenu čekanja, onda ako su hrana i piće dostupni u vlaku ili na kolodvoru ili ako ih ima smisla dostaviti;
- b) smještaj u hotelu ili nekakav drugačiji smještaj i prijevoz između kolodvora i smještaja u slučajevima kad je nužno zadržavanje jednu noć ili više noći ili ako je nužno dodatno zadržavanje, onda ako je to praktički moguće izvesti;
- c) ako je vlak blokiran na pruzi, prijevoz od vlaka do kolodvora, do alternativnog polazišta ili do odredišta usluge prijevoza, onda ako je to praktički moguće izvesti.

(3) Ako više nema mogućnosti za nastavak prijevozne usluge, onda će željezničko poduzeće putnicima što je moguće brže organizirati alternativnu uslugu prijevoza.

(4) Na zahtjev putnika željeznička poduzeća moraju u dotičnom slučaju na prijevoznj karti potvrditi to da je usluga prijevoza kasnila, da je stoga izgubljena priključna veza ili da je usluga isključena.

(5) Kod primjene stavaka 1, 2 i 3 željeznička poduzeća pridaju posebnu pozornost potrebama osoba s invaliditetom i osoba ograničene pokretljivosti, kao i možebitnim osobama u pratnji.

POGLAVLJE V**OSOBE S INVALIDITETOM I OSOBE
OGRANIČENE POKRETLJIVOSTI***Članak 19***Pravo na prijevoz**

(1) Uz aktivno sudjelovanje organizacija koje zastupaju osobe s invaliditetom i osobe ograničene pokretljivosti željeznička poduzeća i upravitelji kolodvora izradit će nediskriminirajuće propise o pristupu za prijevoz osoba s invaliditetom i osoba ograničene pokretljivosti.

(2) Rezervacije i prijevozne karte bit će ponuđene osobama s invaliditetom i osobama ograničene pokretljivosti bez doplata. Željezničko poduzeće,

prodavatelj prijevoznih karata ili organizator putovanja ne smije odbiti prihvatiti rezervaciju osobe s invaliditetom ili osobe ograničene pokretljivosti ili odbiti toj osobi ispostaviti prijevoznu kartu, te ne smije zahtijevati da ju prati neka druga osoba, osim ako je to neophodno potrebno da bi se udovoljilo propisima o pristupu koji su navedeni u stavku 1.

Članak 20

Informiranje osoba s invaliditetom i osoba ograničene pokretljivosti

(1) Na upit željeznička poduzeća, prodavatelji prijevoznih karata ili organizatori putovanja informiraju osobe s invaliditetom i osobe ograničene pokretljivosti o dostupnosti usluge željezničkog prijevoza i o uvjetima pristupa vozilima u skladu s propisima o pristupu koji su navedeni u stavku 1 članka 19 te osobe s invaliditetom i osobe ograničene pokretljivosti informiraju o opremi vozila.

(2) Ako željezničko poduzeće, prodavatelj karata i/ili organizator putovanja iskoristi izuzeće u skladu sa stavkom 2 članka 19, onda će na upit dotičnu osobu s invaliditetom ili osobu ograničene pokretljivosti informirati u pisanom obliku o odgovarajućim razlozima, i to pet radnih dana nakon odbijanja rezervacije ili ispostavljanja prijevozne karte ili postavljanja uvjeta da osoba s invaliditetom ili osoba ograničene pokretljivosti mora putovati u pratnji neke druge osobe.

Članak 21

Pristupačnost

(1) Pridržavajući se TSI-ja za osobe ograničene pokretljivosti željeznička poduzeća i upravitelji kolodvora pobrinut će se za to da kolodvori, peroni, vozila i ostali uređaji budu dostupni osobama s invaliditetom i osobama ograničene pokretljivosti.

(2) Ako vlak ili kolodvor nema osoblja, željeznička poduzeća i upravitelji kolodvora potrudit će se najbolje što mogu da osobama s invaliditetom i osobama ograničene pokretljivosti omogućue putovanje vlakom.

Članak 22

Pružanje pomoći na kolodvorima

(1) Neovisno o propisima o pristupu u skladu sa stavkom 1 članka 19 upravitelj kolodvora mora se kod polaska, presjedanja ili dolaska osobe s invaliditetom ili osobe ograničene pokretljivosti u zaposjednutom kolodvoru pobrinuti za besplatnu pomoć tako da ta osoba može koristiti usluge prijevoza za koje je kupila kartu, i to i kod ulaska u vlak u polaznom kolodvoru, kod presjedanja i kod izlaska iz vlaka u odredišnom kolodvoru.

(2) Za osobe koje koriste uslugu prijevoza koja je predmet ugovora o obveznom pružanju usluga javnog prijevoza, sklopljenoga u skladu s pravom Zajednice,

države članice mogu predvidjeti izuzeće od stavka 1 pod uvjetom da je mjerodavno državno tijelo (uprava) postavilo alternativne uređaje ili donijelo propise koji osiguravaju iste ili bolje mogućnosti pristupa uslugama prijevoza.

(3) U nezaposjednutom će kolodvoru željezničko poduzeće i upravitelj kolodvora osigurati to da, uzevši u obzir propise o pristupu navedene u stavku 1 članka 19, budu objavljene lako dostupne informacije o najbližem zaposjednutom kolodvoru i o pomoći koja je neposredno na raspolaganju osobama s invaliditetom ili osobama ograničene pokretljivosti.

Članak 23

Pružanje pomoći u vlaku

Neovisno o propisima o pristupu u skladu sa stavkom 1 članka 19 željeznice moraju osobama s invaliditetom i osobama ograničene pokretljivosti besplatno pružati pomoć u vlaku te kod njihova ulaska u vlak i silaska s vlaka.

Za potrebe ovog članka pružanjem pomoći u vlaku smatra se to da se osobi s invaliditetom ili osobi ograničene pokretljivosti na najbolji mogući način nastoji pomoći da u vlaku ima pristup istim uslugama kao i ostali putnici ako ta osoba zbog svog invaliditeta ili ograničene pokretljivosti nije u stanju sigurno i bez tuđe pomoći koristiti se tom uslugom.

Članak 24

Preduvjeti za pružanje pomoći

Kod pružanja pomoći osobama s invaliditetom i osobama ograničene pokretljivosti željeznička poduzeća, upravitelji kolodvora, prodavatelji karata i organizatori putovanja rade u skladu sa člancima 22 i 23, kao i u skladu sa sljedećim stavcima ovog članka:

- a) Pomoć će biti pružena uz uvjet da je željezničkom poduzeću, upravitelju kolodvora ili prodavatelju karata ili organizatoru putovanja kod kojega je kupljena karta potreba za pružanje pomoći nekoj osobi najavljena najmanje 48 sati prije termina kad je pružanje pomoći potrebno. Kod karte za više putovanja dovoljna je jedna najava uz uvjet da se daju odgovarajuće informacije o rasporedu sljedećih putovanja.
- b) Željeznička poduzeća, upravitelji kolodvora, prodavatelji prijevoznih karata i organizatori putovanja poduzimaju sve potrebne mjere kako bi mogli preuzeti obavijesti o potrebi pružanja pomoći.
- c) Ako nema najave u skladu s točkom a), željezničko poduzeće i upravitelj kolodvora potrudit će se najbolje što mogu da osobi s invaliditetom ili osobi ograničene pokretljivosti pruže pomoć tako da ta osoba može ostvariti svoje putovanje.
- d) Bez obzira na nadležnost drugih institucija za područja koja su izvan kolodvorskog prostora upravitelj kolodvora ili neka druga ovlaštena osoba odredit će mjesta unutar i izvan kolodvora kojima

osobe s invaliditetom i osobe ograničene pokretljivosti mogu dojaviti svoj dolazak na kolodvor i možebitno zatražiti pomoć.

- e) Pomoć će biti pružena ako se osoba s invaliditetom ili osoba ograničene pokretljivosti pojavi u vrijeme i na mjestu koje odredi prijevozno poduzeće ili upravitelj kolodvora koji će pružiti pomoć. Utvrđeno vrijeme može biti najviše 60 minuta prije polaska po voznom redu ili prije vremena kad se od svih putnika traži da dođu. Ako nije određeno vrijeme kad se osoba s invaliditetom ili osoba ograničene pokretljivosti treba pojaviti, onda se ona mora pojaviti na dogovorenom mjestu najkasnije 30 minuta prije polaska po voznom redu ili prije vremena kad se od svih putnika traži da budu ondje.

Članak 25

Odšteta za pomagala za kretanje ili drugu posebnu opremu

Ako željezničko poduzeće odgovara za potpun ili djelomičan gubitak ili oštećenje pomagala za kretanje ili druge posebne opreme koju koristi osoba s invaliditetom ili osoba ograničene pokretljivosti, onda nema gornje granice odgovornosti.

POGLAVLJE VI

SIGURNOST, ŽALBE I KVALITETA USLUGA PRIJEVOZA

Članak 26

Osobna sigurnost putnika

U dogovoru s državnim tijelima željezničko poduzeće, upravitelj infrastrukture i upravitelj kolodvora poduzimaju, svatko u svom području odgovornosti, odgovarajuće mjere kako bi osigurali osobnu sigurnost putnika u kolodvorima i u vlakovima i pokrenuli upravljanje u kriznim situacijama; te mjere usklađuju s razinom sigurnosti koju su odredila državna tijela. Međusobno surađuju i razmjenjuju informacije o prokušanim postupcima za sprječavanje radnji koje mogu umanjiti razinu sigurnosti.

Članak 27

Žalbe

(1) Željeznička poduzeća otvaraju postupak za obradu žalbe u vezi s pravima i obvezama koji su utvrđeni ovom Uredbom. Detaljno informiraju putnike o tome kako stupiti u vezu sa službom za reklamacije, kao i o tome koji je jezik radni jezik tih službi.

(2) Putnik može žalbu podnijeti bilo kojem sudjelujućem željezničkom poduzeću. U roku od mjesec dana adresat žalbe daje odgovor uz obrazloženja ili, ako za to postoje opravdani razlozi, priopćava putniku kad u razdoblju od najviše tri

mjeseca od dana kad je žalba podnesena može očekivati odgovor.

(3) U svom godišnjem izvješću navedenom u članku 28 željezničko poduzeće objavljuje broj i vrstu prispjelih i obrađenih reklamacija, trajanje obrade reklamacija i provedene mjere za njihovo rješavanje.

Članak 28

Norme za kvalitetu usluga

(1) Željeznička poduzeća određuju norme za kvalitetu usluga i za održavanje kvalitete usluga primjenjuju sustav upravljanja kvalitetom. Norme za kvalitetu usluga moraju pokrivati barem područja navedena u dodatku III.

(2) Pomoću normi za kvalitetu usluga željeznička poduzeća prate vlastiti rad. Zajedno s godišnjim izvješćem željeznička poduzeća godišnje objavljuju i izvješće o postignutoj kvaliteti usluga. Izvješća o kvaliteti usluga objavljuju se na internetskim stranicama željezničkih poduzeća. Osim toga potrebno je urediti da budu dostupni i preko internetske stranice Europske željezničke agencije.

POGLAVLJE VII

INFORMIRANJE I PROVEDBA

Članak 29

Informiranje putnika o njihovim pravima

(1) Prilikom prodaje željezničkih prijevoznih karata željeznička prijevozna poduzeća, upravitelji kolodvora i organizatori putovanja informiraju putnike o njihovim pravima koja proizlaze iz ove Uredbe. Da bi udovoljili ovoj obvezi davanja informacija, željeznička poduzeća, upravitelji kolodvora i organizatori putovanja mogu primjenjivati sažetak odredaba ove Uredbe, koji će Komisija izraditi na svim službenim jezicima tijela Europske unije i staviti im na raspolaganje.

(2) Željeznička poduzeća i upravitelji kolodvora na primjeren način informiraju putnike u kolodvorima i vlakovima o podacima za kontakt s tijelom ili tijelima koje/koja su imenovale države članice u skladu sa člankom 30.

Članak 30

Provedba

(1) Za provedbu ove Uredbe svaka država članica imenuje jedno tijelo ili više njih. Svako od tih tijela poduzima potrebne mjere kako bi provedba prava putnika bila zajamčena.

Svako to tijelo je u svojoj strukturi, u financiranju, pravnoj strukturi i donošenju odluka neovisno o upravitelju infrastrukture, službama koje naplaćuju pristojbe, službama za dodjelu trasa i o željezničkim poduzećima.

Države članice će Komisiji poslati tijelo ili tijela koje/koja imenuju u skladu s ovim stavkom, kao i njihove ovlasti.

(2) Svaki putnik može odgovarajućem tijelu u skladu sa stavkom 1 ili nekom drugom odgovarajućem tijelu koje imenuje država članica podnijeti žalbu (reklamaciju) za navodno kršenje ove Uredbe.

Članak 31

Suradnja tijela za provedbu Uredbe

Tijela za provedbu Uredbe, navedena u članku 30, razmjenjuju informacije o svom radu i načelima i metodama donošenja odluka, kako bi se načela donošenja odluka koordinirala na razini Zajednice. Komisija im u tom poslu daje potporu.

POGLAVLJE VIII

ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 32

Kaznene mjere

Za nepoštivanje Uredbe države članice odredit će kaznene mjere i donijeti mjere potrebne za njihovu primjenu. Kaznene mjere moraju biti djelotvorne, razmjerne i moraju služiti za zastrašivanje. Te će propise i mjere države članice poslati Komisiji do 3. lipnja 2010., a zatim joj odmah priopćavati kasnije izmjene.

Članak 33

Dodaci

Mjere za izmjenu nesuštinskih odredaba ove Uredbe koje se provode izmjenom dodatka Uredbi, donose se, izuzev dodatka I, po postupku za donošenje propisa uz nadzor, navedenom u stavku 2 članka 35.

Članak 34

Odredbe o izmjenama

Ova Uredba je u svim svojim dijelovima obvezujuća i vrijedi neposredno u svakoj državi članici.

U Strassbourgu, 23. listopada 2007.

U ime Europskog parlamenta

predsjednik

H.-G. PÖTTERING

(1) Mjere za izmjenu nesuštinskih odredaba ove Uredbe koje se provode dopunom i koje su potrebne za provedbu članaka 2, 10 i 12 donose se po postupku za donošenje propisa uz nadzor, navedenom u stavku 2 članka 35.

(2) Mjere za izmjenu nesuštinskih odredaba ove Uredbe koje se donose prilagodbom u Uredbi navedenih iznosa s obzirom na inflaciju donose se, izuzev iznosa u dodatku I, po postupku za donošenje propisa uz nadzor, navedenom u stavku 2 članka 35.

Članak 35

Postupak donošenja odluka u okviru odbora

(1) Potporu Komisiji daje odbor formiran u skladu sa člankom 11a Direktive 94/440/EEZ.

(2) Ako se netko poziva na ovaj stavak, onda vrijede stavci od 1 do 4 članka 5a i članak 7 Odluke 1999/468/EZ, uz poštovanje članka 8 te Odluke.

Članak 36

Podnošenje izvješća

Komisija će do 3. prosinca 2012. Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće o provedbi Uredbe i njezinim rezultatima, napose u vezi s normama za kvalitetu usluga.

Izvješće će se temeljiti na informacijama danim u skladu s ovom Uredbom, kao i u skladu sa člankom 10b Direktive 91/440/EEZ. Bude li potrebno, izvješću će biti priloženi odgovarajući prijedlozi.

Članak 37

Stupanje na snagu

Ova Uredbu stupa na snagu 24 mjeseca poslije njezina objavljivanja u *Službenom listu Europske unije*.

U ime Vijeća

predsjednik

M. LOBO ANTUNES

PRILOG I

Dodatak A

Izvadak iz Jedinstvenih pravila za ugovor o međunarodnom željezničkom prijevozu putnika (CIV)**Članak 6****Ugovor o prijevozu**

1. Ugovorom o prijevozu prijevoznik se obvezuje da će putnika te možebitno prtljagu i vozila prevesti do odredišta i na odredištu izdati prtljagu i vozila.
2. Ugovor o prijevozu mora se potvrditi tako da se putniku ispostavi i preda prijevozna isprava ili više njih. Bez obzira na odredbe članka 9 izostanak, neispravnost ili gubitak prijevozne isprave ne utječe ni na postojanje ni na valjanost ugovora, koji i dalje potpada pod ova Jedinstvena pravila.
3. Dok se ne dokaže suprotno, prijevozna isprava služi kao dokaz da je ugovor o prijevozu sklopljen te kao dokaz o njegovu sadržaju.

Članak 7**Prijevozna isprava**

1. Oblik i sadržaj prijevoznih isprava te jezik i pismo koji se moraju rabiti kod njihova tiskanja i popunjavanja određuju se u Općim prijevoznim uvjetima.
2. U prijevoznu ispravu potrebno je upisati barem:
  - a) prijevoznika ili prijevoznike
  - b) navod da i u slučaju suprotnoga uglavka prijevoz potpada pod ove Jedinstvene pravne propise. To je moguće učiniti tako da se upiše kratica »CIV«.
  - c) svaki drugi navod prijeko potreban da se dokaže sklapanje i sadržaj ugovora o prijevozu te koji putniku dopušta da ostvari prava iz toga ugovora.
3. Kada preuzima ispravu, putnik mora provjeriti je li ona ispostavljena u skladu s njegovim zahtjevom.
4. Prijevozna isprava je prenosiva onda ako ne glasi na ime i ako putovanje još nije počelo.
5. Prijevoznu ispravu moguće je ispostaviti u obliku elektroničkoga zapisa podataka koji se mogu pretvoriti u čitljive pisane znakove. Postupak za zapisivanje podataka i postupak za njihovu obradu moraju biti funkcionalno istovjetni, osobito što se tiče dokazne vrijednosti prijevozne isprave koja je tim podacima predstavljena.

Članak 8**Plaćanje i povrat prijevozne cijene**

1. Ako se putnik i prijevoznik ne dogovore drugačije, tada prijevoznu cijenu valja platiti unaprijed.
2. Okolnosti u kojima valja vratiti prijevoznu cijenu određuju se u Općim prijevoznim uvjetima.

Članak 9**Pravo na vožnju. Isključivanje iz prijevoza**

1. Od početka putovanja putnik mora imati valjanu prijevoznu ispravu i pokazati ju kod pregleda prijevoznih isprava. U Općim prijevoznim uvjetima moguće je predvidjeti:
  - a) da putnik koji ne pokaže valjanu prijevoznu ispravu, uz prijevoznu cijenu mora platiti i dodatak
  - b) da putnik koji odbije odmah platiti prijevoznu cijenu ili dodatak može biti isključen iz prijevoza
  - c) treba li vratiti dodatak i u kojim okolnostima.

2. U Općim prijevoznim uvjetima moguće je predvidjeti da se putnici:

- a) koji znače opasnost za prometnu sigurnost i red ili za sigurnost drugih putnika
- b) koji na nedopustiv način dodijavaju drugim putnicima

isključite iz prijevoza ili se tijekom putovanja mogu isključiti iz prijevoza te da se takvim osobama uskrati pravo na povrat prijevozne cijene i prevoznine za prtljagu.

Članak 10

Ispunjavanje upravnih propisa

Putnik mora ispuniti carinske ili druge upravne propise.

Članak 11

Otkazivanje i kašnjenje vlaka. Propuštanje veze

Prijevoznik po potrebi na prijevoznj ispravi mora potvrditi da je vlak otkazan ili da je veza propuštena.

Naslov III

Prijevoz ručne prtljage, životinjâ, prtljage i vozilâ

Poglavlje I

Zajedničke odredbe

Članak 12

Dopušteni predmeti i životinje

1. Lako nosive predmete (ručnu prtljagu) i žive životinje putnik sa sobom smije nositi i voditi u skladu s Općim prijevoznim uvjetima. Glomazne pak predmete putnik sa sobom smije nositi u skladu s posebnim odredbama Općih prijevoznih uvjeta. Nije dopušteno sa sobom nositi predmete koji smetaju ili voditi životinje koje dodijavaju drugim putnicima ili pak mogu prouzrokovati štete.

2. Predmete i životinje putnik u skladu s Općim prijevoznim uvjetima može predati kao prtljagu.

3. U sklopu prijevoza putnikâ prijevoznik u skladu s posebnim odredbama Općih prijevoznih uvjeta može dopustiti prijevoz vozilâ.

4. Prijevoz opasnih tvari kao ručne prtljage ili prtljage u vozilima ili na vozilima koja se željeznicom prevoze u skladu s ovim naslovom dopušten je samo u skladu s Pravilnikom o međunarodnom željezničkom prijevozu opasnih tvari (Pravilnik RID).

Članak 13

Provjera

1. Kada prijevoznik utemeljeno posumnja u to da se ne poštuju prijevozni uvjeti, ima pravo provjeriti odgovaraju li predmeti (ručna prtljaga, prtljaga, vozila uključujući teret u njima ili na njima) i životinje što se prevoze prijevoznim uvjetima onda ako to ne zabranjuju zakoni i propisi države u kojoj treba obaviti provjeru. Putnika valja pozvati da bude nazočan provjeri. Ako se putnik ne pojavi ili ga nije moguće pronaći, tada prijevoznik mora zatražiti nazočnost dvaju neovisnih svjedoka.

2. Ako se ustanovi da se ne poštuju prijevozni uvjeti, prijevoznik od putnika može zatražiti da plati troškove provjere.

Članak 14

Ispunjavanje upravnih propisa

Kada putnik u sklopu svojega putovanja prevozi predmete (ručnu prtljagu, prtljagu, vozila uključujući teret u njima ili na njima) i životinje, tada mora ispuniti carinske ili druge upravne formalnosti. On mora biti nazočan pregledu tih predmeta, osim u iznimnim slučajevima koji su predviđenima zakonima i propisima svake države.

Poglavlje II**Ručna prtljaga i životinje**

Članak 15

Nadzor

Putnik mora nadzirati ručnu prtljagu i životinje što se prevoze zajedno s njime.

Poglavlje III**Prtljaga**

Članak 16

Predaja prtljage na prijevoz

1. Ugovorne obveze koje se tiču prijevoza prtljage moraju se uglaviti u prtljažnici, koju valja predati putniku.
2. Bez obzira na odredbe članka 22 izostanak, neispravnost ili gubitak prtljažnice ne utječe ni na postojanje ni na valjanost sporazumâ o prijevozu prtljage, koji i dalje potpadaju pod ove Jedinstvene pravne propise.
3. Dok se ne dokaže suprotno, prtljažnica služi kao dokaz da je prtljaga predana na prijevoz i kao dokaz o uvjetima njezina prijevoza.
4. Dok se ne dokaže suprotno, pretpostavlja se da je prtljaga bila u dobrom izvanjskom stanju kada ju je preuzeo prijevoznik te da se količina i masa prtljažnih komada podudara s navodima u prtljažnici.

Članak 17

Prtljažnica

1. Oblik i sadržaj prtljažnice te jezik i pismo koji se moraju rabiti kod njezina tiskanja i popunjavanja određuju se u Općim prijevoznim uvjetima. Stavak 5. članka 7 primjenjuje se po analogiji.
2. U prtljažnicu je potrebno upisati barem:
  - a) prijevoznika ili prijevoznike
  - b) navod da i u slučaju suprotnoga uglavka prijevoz potpada pod ove Jedinstvene pravne propise. To je moguće učiniti tako da se upiše kratica »CIV«.
  - a) svaki drugi navod prijeko potreban da se dokaže da postoji ugovorna obveza prijevoza prtljage te koji putniku dopušta da ostvari prava iz toga ugovora.
3. Kada preuzima prtljažnicu, putnik mora provjeriti je li ona ispostavljena u skladu s njegovim zahtjevom.

Članak 18

Otprema i prijevoz

1. Ako se u Općim prijevoznim uvjetima ne predvidi iznimka, tada se prtljaga otprema samo uz predočivanje prijevozne isprave koja vrijedi barem do odredišta prtljage. Inače prtljaga se otprema u skladu s propisima koji vrijede u mjestu predaje na prijevoz.
2. Ako se Općim prijevoznim uvjetima dopušta da se prtljaga na prijevoz preuzme bez predočivanja prijevozne isprave, tada odredbe ovih Jedinistvenih pravnih propisa o putnikovim pravima i obvezama koje se odnose na prtljagu vrijede po smislu za pošiljatelja prtljage.
3. Prijevoznik prtljagu može prevesti drugim vlakom ili nekim drugim prijevoznim sredstvom i po drugom putu nego što su vlak i put kojima se koristi putnik.

Članak 19

Plaćanje prevoznine za prtljagu

Ako se putnik i prijevoznik ne dogovore drugačije, tada se prevoznina za prtljagu plaća pri predaji na prijevoz.

Članak 20

Označavanje prtljage

Na svakom komadu prtljage putnik na dobro vidljivu mjestu te neizbrisivo i čitljivo mora napisati:

- a) svoje ime i adresu
- b) odredište.

Članak 21

Pravo raspolaganja prtljagom

1. Ako to okolnosti dopuštaju i nije u suprotnosti s carinskim ili drugim upravnim propisima, tada putnik uz povrat prtljažnice i, ako se tako predvidi u Općim prijevoznim uvjetima, uz predočivanje prijevozne isprave može zatražiti da mu se prtljaga vrati na mjestu predaje na prijevoz.
2. U Općim prijevoznim uvjetima moguće je predvidjeti druge odredbe koje se tiču prava raspolaganja, osobito u svezi s promjenom odredišta i možebitnim novčanim posljedicama koje pritom snađu putnika.

Članak 22

Izdavanje prtljage

1. Prtljaga se izdaje uz povrat prtljažnice i uz možebitno plaćanje troškova koji terete pošiljku. Prijevoznik ima pravo, ali nije obvezan, provjeriti je li vlasnik prtljažnice ovlašten preuzeti prtljagu.
2. Smatra se da je prtljažnica izdana vlasniku onda ako se u skladu s odredbama koje vrijede na odredištu:
  - a) prtljaga preda carinskoj ili poreznoj upravi u njihovim prostorijama za otpremu ili skladištenje onda kada te prostorije nisu pod prijevoznikovim nadzorom
  - b) žive životinje dadnu trećoj osobi na čuvanje.
3. Na odredištu vlasnik prtljažnice može zatražiti da mu se izda prtljaga čim istekne vrijeme koje je dogovoreno, kao i vrijeme možebitno potrebno da carinska ili druga upravna tijela obave svoj posao.
4. Ako se prtljažnica ne vrati, tada je prijevoznik prtljagu obvezan izdati samo onomu tko dokaže da ima pravo na to. Ako nema takva dokaza, prijevoznik može zatražiti jamčevinu.
5. Prtljaga se izdaje na odredištu na koje je bila otpremljena.

6. Vlasnik prtljažnice kojemu nije moguće izdati prtljagu može zatražiti da mu se u prtljažnici potvrdi dan i sat kada je u skladu sa stavkom 3. zahtijevao izdavanje.
7. Ako prijevoznik ne ispuni zahtjev imatelja prava da u njegovoj nazočnosti provjeri prtljagu kako bi se ustanovila šteta za koju on tvrdi da postoji, tada imatelj prava može odbiti preuzimanje prtljage.
8. Inače prtljaga se izdaje u skladu s propisima koji vrijede na odredištu.

Poglavlje IV Vozila

Članak 23 Prijevozni uvjeti

Posebnim odredbama o prijevozu vozilâ sadržanima u Općim prijevoznim uvjetima uređuju se u prvom redu uvjeti za preuzimanje na prijevoz i otpremu, uvjeti za utovar i prijevoz te uvjeti za istovar i izdavanje, kao i putnikove obveze.

Članak 24 Potvrda o prijevozu

1. Ugovorne obveze koje se tiču prijevoza vozilâ moraju se uglaviti na potvrdu o prijevozu, koju valja predati putniku. Potvrda o prijevozu može biti dio putnikove prijevozne isprave.
2. Oblik i sadržaj potvrde o prijevozu te jezik i pismo koji se moraju rabiti pri njezinu tiskanju i popunjavanju uređuju se posebnim odredbama o prijevozu vozilâ u Općim prijevoznim uvjetima. Stavak 5. članka 7 primjenjuje se po analogiji.
3. U potvrdu o prijevozu potrebno je upisati barem:
  - a) prijevoznika ili prijevoznike
  - b) navod da prijevoz i u slučaju suprotnoga uglavka potpada pod ove Jedinствене pravne propise. To je moguće učiniti upisivanjem kratice »CIV«.
  - c) svaki drugi navod koji je prijeko potreban da se dokaže da postoji ugovorna obveza prijevoza vozilâ i koji putniku dopušta da ostvari prava iz toga ugovora.
4. Kada preuzima potvrdu o prijevozu, putnik mora provjeriti je li ona ispostavljena u skladu s njegovim zahtjevom.

Članak 25 Primjenjivo pravo

Uz poštivanje odredaba ovoga poglavlja, odredbe poglavlja III o prijevozu prtljage primjenjuju se također na prijevoz vozilâ.

Naslov IV

Prijevoznikova odgovornost**Poglavlje I****Odgovornost u slučaju usmrćivanja i ozljeđivanja putnikâ****Članak 26****Temelj odgovornosti**

1. Prijevoznik je odgovoran za štetu koja nastane zbog putnikova usmrćivanja ili ozljeđivanja ili pak zato što se njegovu tjelesnomu ili duševnom zdravlju naudi na drugi način, i to onda kada je ta šteta posljedica nesreće vezane uza željeznički promet koja se dogodi dok putnik boravi u željezničkom vozilu, dok ulazi u vozilo ili izlazi iz njega bez obzira na to koja se željeznička infrastruktura rabi pritom.

2. Od te odgovornosti prijevoznik biva oslobođen:

- a) ako nesreću prouzroče okolnosti koje nisu vezane uza željeznički promet, a koje prijevoznik unatoč tomu što je u danim okolnostima poduzeo sve potrebne mjere nije mogao izbjeći niti spriječiti njihove posljedice
- b) u mjeri u kojoj do nesreće dođe putnikovom krivnjom
- c) ako do nesreće dođe zbog ponašanja treće stranke koje prijevoznik unatoč tome što je u danim okolnostima poduzeo sve potrebne mjere nije mogao izbjeći niti spriječiti njegove posljedice. Drugo poduzeće koje rabi istu željezničku infrastrukturu ne smatra se trećom strankom, pa u tom slučaju prijevoznik ima pravo od njega zatražiti regres.

3. Ako do nesreće dođe zbog ponašanja treće stranke, ali se prijevoznik unatoč tomu ne oslobađa potpuno od odgovornosti u skladu sa stavkom 2. pod c), tada je u granicama navedenima u ovim Jedinostvenim pravnim propisima odgovoran za sve. No, ta odgovornost ne dovodi u pitanje njegovo možebitno pravo na odštetu od treće stranke.

4. Ovi Jedinostveni pravni propisi nemaju utjecaja na odgovornost što ju prijevoznik može snositi u slučajevima koji nisu predviđeni u stavku 1.

5. Kada prijevoz koji je predmetom jednoga ugovora o prijevozu izvode uzastopni prijevoznici, tada je u slučaju putnikova usmrćivanja ili ozljeđivanja odgovoran onaj prijevoznik koji u skladu s ugovorom o prijevozu pruža uslugu prijevoza tijekom kojega se dogodi nesreća. No, ako u slučaju nesreće prijevoz ne izvodi prijevoznik nego izvršni prijevoznik, tada su oba prijevoznika solidarno odgovorna u skladu s ovim Jedinostvenim pravnim propisima.

Članak 27**Naknada štete u slučaju usmrćavanja**

1. U slučaju putnikova usmrćavanja naknada štete obuhvaća:

- a) sve troškove koji nastanu kao posljedica smrti, a u prvom redu troškove prijevoza tijela i pogreba
- b) naknadu štete predviđenu u članku 28 onda ako smrt ne nastupi odmah.

2. Ako zbog putnikove smrti osobe prema kojima je on imao ili bi u budućnosti imao zakonsku obvezu uzdržavanja ostanu lišene njegove potpore, tada te osobe također imaju pravo na odštetu za taj gubitak. Osobe što ih je putnik uzdržavao a da nije bio zakonski obvezan na to, pravo na odštetu ostvaruju u skladu s unutarnjim propisima pojedine države.

Članak 28

Naknada štete u slučaju ozljeđivanja

U slučaju putnikova ozljeđivanja ili ako se njegovu tjelesnomu ili duševnom zdravlju na drugi način, naknada štete obuhvaća:

- a) sve troškove koji nastanu kao posljedica ozljeđivanja, a u prvom redu troškove liječenja i prijevoza
- b) naknadu novčanoga gubitka što ga putnik trpi zbog potpune ili djelomične nesposobnosti za rad ili pak zbog povećavanja životnih potreba.

Članak 29

Naknada za druge osobne štete

U propisima pojedine države određuje se hoće li prijevoznik i u kojoj mjeri morati platiti odštetu za druge osobne štete osim odšteta u slučajevima predviđenima člancima 27 i 28.

Članak 30

Oblik i iznos naknade štete u slučaju usmrćivanja i ozljeđivanja

1. Naknada štete predviđena u stavku 2. članka 27 i u članku 28 pod b) mora se isplatiti u paušalnom iznosu. No, ako se u propisima pojedine države dopušta isplata rente, tada se naknada štete isplaćuje u tome obliku onda ako to zatraži ozlijeđeni putnik ili pak imatelji prava navedeni u stavku 2. članka 27.

2. Iznos naknade štete koji će biti isplaćen prema stavku 1. određuje se u skladu s unutarnjim propisima pojedine države. No, da bi primjena ovih Jedinstvenih pravnih propisa bila ujednačena, određuje se gornja granica od 175.000 obračunskih jedinica po putniku kao paušalni iznos ili kao oblik godišnje rente koja je jednaka tomu iznosu, i to onda ako je iznos naknade štete predviđen propisima pojedine države manji od toga iznosa.

Članak 31

Druga prijevozna sredstva

1. Osim onda kada je riječ o okolnostima iz stavka 2, odredbe kojima se uređuje odgovornost u slučaju usmrćivanja ili ozljeđivanja putnikâ ne primjenjuju se na štete što nastanu tijekom prijevoza koji u skladu s ugovorom o prijevozu nije bio prijevoz tračnicama.

2. No, kada se željeznička vozila prevoze trajektom, tada se odredbe kojima se uređuje odgovornost u slučaju usmrćivanja ili ozljeđivanja putnikâ primjenjuju na štete navedene u stavku 1. članka 26 i stavku 1. članka 33 koje nastanu kao posljedica nesreće vezane uza željeznički promet koja se dogodi dok putnik boravi u željezničkom vozilu, dok ulazi u vozilo ili izlazi iz njega.

3. Kada se zbog izvanrednih okolnosti željeznički promet privremeno obustavi pa se putnici prevezu drugim prijevoznim sredstvom, tada je prijevoznik odgovoran u skladu s ovim Jedinstvenim pravnim propisima.

Poglavlje II

Odgovornost u slučaju nepridržavanja voznog reda

Članak 32

Odgovornost u slučaju ukidanja vlaka, kašnjenja ili propuštanja veze

1. Prijevoznik je putniku odgovoran za štetu koja nastane onda kada se vlak ukine ili kada kasni pa putnik propusti vezu i putovanje ne može nastaviti isti dan ili pak ako zbog danih okolnosti nema smisla zahtijevati da se putovanje nastavi isti dan. Naknada štete obuhvaća troškove primjerenoga smještaja i troškove primjerenoga obavješćivanja osobâ koje su očekivale putnika.

2. Prijevoznik se oslobađa od te odgovornosti onda ako do ukidanja vlaka, kašnjenja ili propuštanja veze dođe zbog kojega od sljedećih uzroka:

- a) zbog okolnosti koje nisu vezane uza željeznički promet, a koje prijevoznik unatoč tomu što je u danim okolnostima poduzeo sve potrebne mjere nije mogao izbjeći niti spriječiti njihove posljedice
  - b) zbog putnikove krivnje
  - c) zbog ponašanja treće stranke koje prijevoznik unatoč tome što je u danim okolnostima poduzeo sve potrebne mjere nije mogao izbjeći niti spriječiti njegove posljedice. Drugo poduzeće koje rabi istu željezničku infrastrukturu ne smatra se trećom strankom, pa u tome slučaju prijevoznik ima pravo od njega zatražiti regres.
3. U propisima pojedine države određuje se hoće li prijevoznik i u kojoj mjeri morati platiti odštetu za druge štete osim štete predviđene u stavku 1. Ova odredba nije u suprotnosti s člankom 44.

Poglavlje III **Odgovornost za ručnu prtljagu, životinje, prtljagu i vozila**

Odjeljak 1 **Ručna prtljaga i životinje**

Članak 33 **Odgovornost**

1. U slučaju usmrćivanja i ozljeđivanja putnikâ prijevoznik je također odgovoran za štetu koja nastane zbog potpunoga ili djelomičnog gubitka ili oštećivanja stvari što ih putnik ima ili na sebi ili sa sobom kao ručnu prtljagu. To vrijedi i za životinje što ih putnik vodi ili nosi sa sobom. Članak 26 primjenjuje se po analogiji.

2. Inače prijevoznik nije odgovoran za štetu koja nastane zbog potpunoga ili djelomičnog gubitka ili oštećivanja stvari i ručne prtljage ili pak zbog gubitka ili ozljeđivanja životinjâ što ih je putnik obvezan nadzirati u skladu s člankom 15, osim onda ako do gubitka ili štete dođe prijevoznikovom krivnjom. Drugi članci iz Naslova IV, osim članka 51, i iz Naslova VI ne primjenjuju se u ovome slučaju.

Članak 34 **Ograničavanje odštete u slučaju gubitka ili oštećenja stvari**

Kada je prijevoznik odgovoran na temelju stavka 1. članka 33, tada mora nadoknaditi štetu do iznosa od 1400 obračunskih jedinica po putniku.

Članak 35 **Oslobađanje od odgovornosti**

Prijevoznik nije odgovoran putniku za štetu koja nastane zato što se putnik ne pridržava carinskih propisa ili propisâ drugih upravnih tijela.

Odjeljak 2 **Prtljaga**

Članak 36 **Osnova odgovornosti**

1. Prijevoznik je odgovoran za štetu koja nastane zbog potpunoga ili djelomičnog gubitka ili oštećenja prtljage, a koja se dogodi od trenutka kada prijevoznik preuzme prtljagu do trenutka njezina izdavanja, kao i zbog kašnjenja s izdavanjem.

2. Od te odgovornosti prijevoznik se oslobađa u mjeri u kojoj do gubitka, oštećenja ili kašnjenja pri izdavanju dođe zbog putnikove krivnje, zbog upute koju dadne putnik a koja nije posljedica prijevoznikove krivnje, zbog

nedostatka svojstvenoga samoj prtljazi ili zbog okolnosti koje prijevoznik nije mogao izbjeći niti je mogao spriječiti njihove posljedice.

3. Od te odgovornosti prijevoznik se oslobađa u mjeri u kojoj do gubitka ili oštećenja dođe zbog posebne opasnosti koja proizide iz neke od navedenih činjenica ili iz više njih:

- a) iz nedostatnosti ili iz neprikladnosti pakovanja
- b) iz posebnih svojstava prtljage
- c) zato što je prtljaga preuzeta sa stvarima koje se isključuju iz prijevoza.

Članak 37 Teret dokazivanja

1. Prijevoznik je obavezan dokazati da je uzrok gubitku, oštećenju ili kašnjenju pri izdavanju bila neka od činjenica navedenih u stavku 2. članka 36.

2. Kada prijevoznik ustvrdi da je s obzirom na okolnosti nekoga slučaja gubitak ili oštećenje moglo nastati zbog posebne opasnosti navedene u stavku 3. članka 36 ili zbog više njih, tada se pretpostavlja da je šteta i nastala na taj način. No, imatelj prava zadržava pravo na to da dokaže kako šteta nije nastala zbog neke od tih opasnosti ili jedino zbog nje.

Članak 38 Uzastopni prijevoznici

Kada prijevoz koji je predmetom jednoga ugovora o prijevozu izvodi više uzastopnih prijevoznika, tada svaki prijevoznik koji preuzme prtljagu s prtljažnicom ili vozilo s potvrdom o prijevozu, što se tiče otpreme prtljage ili prijevoza vozila, u ugovoru o prijevozu sudjeluje u skladu s uvjetima iz prtljažnice ili potvrde o prijevozu te preuzima obveze koje proizlaze odatle. U tome slučaju svaki prijevoznik odgovoran je za izvedbu prijevoza na cjelokupnoj relaciji sve do izdavanja.

Članak 39 Izvršni prijevoznik

1. Kada prijevoznik izvedbu prijevoza u cijelosti ili dijelom povjeri izvršnomu prijevozniku, tada bez obzira na to je li na temelju ugovora o prijevozu bio ovlašten to učiniti ili nije bio, prijevoznik ipak ostaje odgovoran za cjelokupni prijevoz.

2. Sve odredbe ovih Jedinjstvenih pravnih propisa kojima se uređuje prijevoznikova odgovornost također se primjenjuju na odgovornost izvršnoga prijevoznika tijekom prijevoza koji on izvede. Članci 48 i 52 primjenjuju se onda kada se podnese zahtjev protiv službenikâ i svih drugih osoba čijim se uslugama izvršni prijevoznik posluži da bi izveo prijevoz.

3. Posebni sporazumi kojima prijevoznik preuzme obveze koje mu se ne nameću ovim Jedinjstvenim pravnim propisima ili kojima se odriče prava što mu se osiguravaju ovim Jedinjstvenim pravnim propisima, ne vrijede za onoga izvršnoga prijevoznika koji ih ne prihvati izrijekom i u pismenom obliku. Bez obzira na to prihvati li izvršni prijevoznik takve sporazume ili ne prihvati, prijevoznik ipak ostaje vezan obvezama ili odreknućima što proizlaze iz posebnih sporazuma.

4. Ako su i u mjeri u kojoj su prijevoznik i izvršni prijevoznik odgovorni, njihova odgovornost je solidarna.

5. Ukupan iznos odštete koju su obvezni platiti prijevoznik i izvršni prijevoznik, kao i njihovi službenici i druge osobe čijim se uslugama koriste da bi izveli prijevoz, ne smije biti veći od najviših iznosa određenih u ovim Jedinjstvenim pravnim propisima.

6. Ovaj članak ne dovodi u pitanje prava na regres koja mogu postojati između prijevoznika i izvršnoga prijevoznika.

Članak 40
Pretpostavka gubitka

1. Bez obveze da podastre dokaz za to, imatelj prava prtljagu može smatrati izgubljenom onda ako mu se ona ne izda ili ne stavi na raspolaganje u roku od četrnaest dana pošto on zatraži izdavanje u skladu sa stavkom 3. članka 22.
2. Ako se prtljažni komad koji se smatra izgubljenim pronađe u roku od godine dana pošto se zatraži izdavanje, prijevoznik mora obavijestiti imatelja prava onda ako je njegova adresa poznata ili ako se može ustanoviti.
3. Pošto imatelj prava primi obavijest spomenutu u stavku 2, u roku od trideset dana može zatražiti da mu se izda taj prtljažni komad. U tome slučaju mora platiti troškove prijevoza prtljage od mjesta otpreme do mjesta izdavanja i vratiti naknadu štete koju je dobio, a koja se po potrebi umanjuje za troškove uključene u nju. No, imatelj prava ipak zadržava pravo na naknadu štete zbog kašnjenja s izdavanjem koja je predviđena u članku 43.
4. Ako se pronađeni prtljažni komad ne zatraži u roku navedenome u stavku 3. ili pak ako se prtljažni komad pronađe nakon više od godine dana pošto se zatraži izdavanje, tada prijevoznik njime raspolaze u skladu sa zakonima i propisima koji su na snazi u mjestu gdje se nalazi prtljažni komad.

Članak 41
Odšteta u slučaju gubitka

1. Kada se prtljaga izgubi potpuno ili djelomično, tada bez obzira na druge naknade štete prijevoznik mora platiti, i to:
  - a) ako se ustanovi iznos gubitka ili štete, naknada je jednaka tomu iznosu, ali ne smije biti veća od 80 obračunskih jedinica po kilogramu bruto mase koja nedostaje ili od 1200 obračunskih jedinica po prtljažnom komadu
  - b) ako se ne ustanovi iznos štete, plaća se paušalni iznos od 20 obračunskih jedinica po kilogramu bruto mase koja nedostaje ili pak 300 obračunskih jedinica po prtljažnom komadu.

Način na koji se plaća odšteta, tj. ili po kilogramu koji nedostaje ili po prtljažnom komadu, određuje se u Općim prijevoznim uvjetima.

2. Uz to prijevoznik mora vratiti prevozninu za prtljagu i druge iznose plaćene u svezi s prijevozom izgubljenoga prtljažnog komada, kao i nadoknaditi carinske pristojbe i trošarine koje su već plaćene.

Članak 42
Odšteta u slučaju oštećenja

1. Kada se prtljaga ošteti, tada bez obzira na druge naknade štete prijevoznik mora platiti odštetu koja je jednaka smanjenju vrijednosti prtljage.
2. Odšteta ne smije biti veća:
  - a) od iznosa koji bi dosegla da je nastao potpuni gubitak onda ako je oštećivanjem cjelokupna prtljaga izgubila vrijednost
  - b) od iznosa koji bi dosegla da je neki od prtljažnih komada izgubljen onda ako je oštećivanjem samo dio prtljage izgubio na vrijednosti.

Članak 43
Odšteta u slučaju kašnjenja s izdavanjem

1. Kada prijevoznik kasni s izdavanjem, tada za svaka započeta 24 sata pošto se zatraži izdavanje, ali najviše za četrnaest dana, mora platiti, i to:

- a) ako imatelj prava dokaže da je zbog kašnjenja nastala šteta uključujući oštećenje, odštetu koja je jednaka visini štete, ali najviše do iznosa od 0,80 obračunskih jedinica po kilogramu bruto mase prtljage ili pak do 14 obračunskih jedinica po komadu prtljage koja se izda sa zakašnjenjem
- b) ako imatelj prava ne dokaže da je zbog kašnjenja nastala šteta, paušalnu naknadu od 0,14 obračunskih jedinica po kilogramu bruto mase prtljage ili od 2,80 obračunskih jedinica po komadu prtljage koja se izda sa zakašnjenjem.

Način na koji se plaća odšteta, tj. ili po kilogramu koji nedostaje ili po prtljažnom komadu, određuje se u Općim prijevoznim uvjetima.

2. Ako se prtljaga izgubi potpuno, tada se odšteta u skladu sa stavkom 1. ne plaća uz odštetu koja je propisana u članku 41.

3. Ako se prtljaga izgubi djelomično, tada se odšteta u skladu sa stavkom 1. plaća za dio koji nije izgubljen.

4. Ako nastane oštećenje prtljage koje nije posljedica kašnjenja s izdavanjem, tada se odšteta u skladu sa stavkom 1. plaća, kada je to prikladno, uz odštetu propisanu u članku 42.

5. Ni u kojemu slučaju odšteta u skladu sa stavkom 1. zajedno s odštetama propisanim u člancima 41 i 42 ne smije biti veća nego odšteta u slučaju potpunoga gubitka prtljage.

Odljeljak 3 Vozila

Članak 44

Odšteta u slučaju kašnjenja

1. Ako se vozilo utovari ili pak izda sa zakašnjenjem iz razlogâ koji se mogu pripisati prijevozniku, tada on mora platiti odštetu čiji iznos ne smije biti veći nego prijevozna cijena, i to onda ako imatelj prava dokaže da je zbog toga pretrpio štetu.

2. Ako se utovar sa zakašnjenjem obavi iz razlogâ koji se mogu pripisati prijevozniku pa imatelj prava odustane od ugovora o prijevozu, tada mu se vraća prijevozna cijena. Uz to imatelj prava može zatražiti odštetu čiji iznos nije veći od prijevozne cijene onda ako dokaže da je zbog toga kašnjenja pretrpio štetu.

Članak 45

Odšteta u slučaju gubitka

Ako se vozilo izgubi potpuno ili djelomično, tada se odšteta koja se imatelju prava plaća za dokazanu štetu izračunava na temelju vrijednosti vozila u času gubitka. Ona iznosi najviše 8000 obračunskih jedinica. Prikolica s teretom ili bez njega smatra se zasebnim vozilom.

Članak 46

Odgovornost s obzirom na druge predmete

1. Što se tiče predmeta ostavljenih u vozilu ili predmetâ u spremnicima (npr. u spremnicima za prtljagu ili za skije) koji su čvrsto pričvršćeni za vozilo, prijevoznik je odgovoran samo za štetu koja nastane njegovom krivnjom. Ukupna odšteta iznosi najviše 1400 obračunskih jedinica.

2. Što se tiče predmeta pričvršćenih s vanjske strane vozila, uključujući spremnike navedene u stavku 1, prijevoznik je odgovoran samo onda ako se dokaže da je uzrok šteti neki njegov postupak ili propust koji su učinjeni u namjeri da dođe do takve štete ili pak da je to učinjeno iz nemara i sa spoznajom da bi vjerojatno mogla nastati takva šteta.

Članak 47
Primjenjivo pravo

Uz poštivanje odredaba ovoga odjeljka, odredbe odjeljka II o odgovornosti za prtljagu primjenjuju se također na odgovornost za vozila.

Poglavlje IV
Zajedničke odredbe

Članak 48
Gubitak prava na pozivanje na ograničavanje odgovornosti

Ako se dokaže da je uzrok šteti neki prijevoznikov postupak ili propust koji su učinjeni u namjeri da dođe do takve štete ili pak da je to učinjeno iz nemara i sa spoznajom da bi vjerojatno mogla nastati takva šteta, tada se ne primjenjuju ograničenja odgovornosti predviđena u ovim Jedinственим правним propisima, kao ni odredbe iz propisâ pojedine države kojima se naknada štete ograničava na određeni iznos.

Članak 49
Preračunavanje i kamate

1. Ako se kod izračuna odštete preračunavaju iznosi iskazani u stranoj valuti, tada se oni preračunavaju po tečaju koji vrijedi na dan i u mjestu plaćanja odštete.
2. Imatelj prava na odštetu može zatražiti kamate u iznosu od pet posto na godinu, i to od dana reklamacije u skladu s člankom 55 ili, ako reklamacija nije podnesena, od dana podizanja tužbe pa nadalje.
3. No, za odštete u skladu s člancima 27 i 28 kamate teku tek od dana kada su se dogodili događaji bitni za određivanje iznosa odštete onda ako taj dan biva kasnije nego dan podnošenja zahtjeva ili podizanja tužbe.
4. Što se tiče prtljage, kamate se mogu zatražiti jedino onda ako je odštetni iznos viši od 16 obračunskih jedinica po prtljažnici.
5. Što se tiče prtljage, ako imatelj prava u primjerenom roku koji mu je određen prijevozniku ne podastre isprave potrebne za to da bi se završila obrada reklamacije, tada se obračun kamata obustavlja od isteka toga roka pa do predaje tih isprava.

Članak 50
Odgovornost u slučaju nuklearne nesreće

Prijevoznik se oslobađa od odgovornosti zbog neispunjavanja obveza u skladu s ovim Jedinственим правним propisima onda ako je šteta prouzrokovana nuklearnom nesrećom i ako je u skladu sa zakonima i propisima neke države o odgovornosti na području nuklearne energije za štetu odgovaran vlasnik nuklearnoga postrojenja ili osoba koja mu je ravnopravna.

Članak 51
Osobe za koje je prijevoznik odgovoran

Za svoje službenike i za druge osobe čijim se uslugama koristi da bi izveo prijevoz, prijevoznik je odgovoran onda kada ti službenici i druge osobe djeluju u okviru svojih dužnosti. Upravitelji željezničke infrastrukture na kojoj se izvodi prijevoz smatraju se osobama čijim se uslugama prijevoznik koristi dok izvodi prijevoz.

Članak 52 Druga prava

1. U svim slučajevima na koje se primjenjuju ovi Jedinствeni pravni propisi, uz uvjete i ograničenja što ih oni propisuju, protiv prijevoznika moguće je podići zahtjev za naknadu štete bez obzira na to na kojoj pravnoj osnovi počiva taj zahtjev.

2. To isto vrijedi onda kada je riječ o zahtjevima protiv službenika i drugih osoba za koje je prijevoznik odgovoran u skladu s člankom 51.

Naslov V Putnikova odgovornost

Članak 53 Posebna načela odgovornosti

Putnik je prijevozniku odgovoran za svaku štetu:

a) koja nastane zato što ne ispuni svoje obveze koje proizlaze

1. iz članaka 10, 14 i 20
2. iz posebnih odredaba o prijevozu vozilâ koje su sadržane u Općim prijevoznim uvjetima ili
3. iz Pravilnika o međunarodnom željezničkom prijevozu opasnih tvari (Pravilnik RID)

ili

b) koju prouzroče stvari ili životinje što ih ponese ili povede sa sobom

osim onda kada dokaže da je šteta nastala zbog okolnosti koje nije mogao izbjeći i čije posljedice nije mogao spriječiti unatoč tomu što se u danim okolnostima ponašao kao savjestan putnik. Ova odredba ne utječe na odgovornost koju prijevoznik može snositi u skladu s člankom 26 i stavkom 1. članka 33.

Naslov VI Ostvarivanje prava

Članak 54 Ustanovljivanje djelomičnoga gubitka ili oštećenja

1. Ako prijevoznik otkrije ili posumnja da postoji djelomični gubitak ili oštećenje predmeta (prtljage, vozila) koji se prevozi pod njegovim nadzorom ili kada imatelj prava ustvrdi da postoji gubitak ili oštećenje, tada prijevoznik smjesta i po mogućnosti u nazočnosti imatelja prava mora sastaviti zapisnik o očevidu i u njemu konstatirati stanje predmeta s obzirom na vrstu štete, kao i opseg štete i njezin uzrok te vrijeme kada se šteta dogodila onda ako je to moguće.

2. Primjerak zapisnika o očevidu mora se besplatno predati imatelju prava.

3. Ako imatelj prava ne prizna tvrdnje iz zapisnika o očevidu, može zatražiti da stanje prtljage ili vozila kao i uzrok gubitku ili šteti i njihov iznos ustanovi vještak kojega imenuju stranke u ugovoru o prijevozu ili neki sud. Postupak se određuje u skladu sa zakonima i propisima države u kojoj je očevid proveden.

Članak 55 Reklamacije

1. Reklamacije vezane uz prijevoznikovu odgovornost u slučaju usmrćivanja ili ozljeđivanja putnikâ moraju se poslati u pismenom obliku onomu prijevozniku protiv kojega je moguće pokrenuti sudski postupak. Ako je prijevoz predmetom jednoga ugovora a obavljaju ga uzastopni prijevoznici, tada je reklamaciju također moguće

podnijeti prvomu ili posljednjem prijevozniku, kao i prijevozniku čije se glavno sjedište ili podružnica ili poslovnicu koja je sklopila ugovor o prijevozu nalazi u državi gdje putnik ima stalno ili uobičajeno boravište.

2. Druge reklamacije vezane uz ugovor o prijevozu moraju se u pismenom obliku podnijeti prijevozniku navedenom u stavcima 2. i 3. članka 56.

3. Isprave za koje imatelj prava smatra da ih je korisno priložiti uz reklamaciju moraju biti ili izvornici ili prijepisi, koji su po potrebi valjano potvrđeni onda ako to zahtijeva prijevoznik. Kada sređuje reklamaciju, prijevoznik može zatražiti da mu se vrati prijevozna isprava, prtljažnica i potvrda o prijevozu.

Članak 56

Prijevoznici od kojih se prava mogu zatražiti sudskim putem

1. Sudski postupak za naknadu štete na osnovi prijevoznikove odgovornosti u slučaju usmrćivanja i ozljeđivanja putnikâ moguće je pokrenuti samo protiv prijevoznika koji je odgovoran u smislu stavka 5. članka 26.

2. Uz pridržaj odredbe iz stavka 4, druga prava iz ugovora o prijevozu putnik može zatražiti samo od prvoga, posljednjega ili od prijevoznika koji je izveo prijevoz tijekom kojega se zbio događaj zbog kojega se pokreće postupak.

3. Ako je, kada je riječ o prijevozu što ga obavljaju uzastopni prijevoznici, prijevoznik koji je obvezan izdati prtljagu ili vozilo uza svoju suglasnost upisan u prtljažnicu ili u potvrdu o prijevozu, tada je prava u skladu sa stavkom 2. protiv njega sudskim putem moguće zatražiti i onda ako taj prijevoznik ne preuzme prtljagu ili vozilo.

4. Povrat iznosâ koji su plaćeni na temelju ugovora o prijevozu, sudskim putem moguće je zatražiti od prijevoznika koji je iznos naplatio ili pak od prijevoznika u čiju korist je taj iznos naplaćen.

5. Protutužbom ili prizivom moguće je zatražiti prava od nekoga drugog prijevoznika a ne od prijevoznika navedenih u stavcima 1. i 4. onda ako se tužba temelji na istom ugovoru o prijevozu.

6. Ako se ovi Jedinostveni pravni propisi primjenjuju na izvršnoga prijevoznika, tada je prava sudskim putem moguće zatražiti i od njega.

7. Ako podnositelj tužbe može birati između više prijevoznikâ, njegovo pravo odabira gasi se čim se podigne tužba protiv jednoga od prijevoznikâ. To vrijedi i onda kada podnositelj tužbe može birati između jednoga ili više prijevoznikâ i izvršnoga prijevoznika.

Članak 57

Mjerodavni sud

1. Prava koja se temelje na ovim Jedinostvenim pravnim propisima mogu se zatražiti pred sudovima država članica koji se uglave u sporazumima među strankama ili pak pred sudovima države na čijemu teritoriju tuženik ima prebivalište ili uobičajeno boravište, svoje sjedište ili podružnicu ili poslovnicu koja je sklopila ugovor o prijevozu. Drugi sudovi ne mogu biti prizvani.

2. Ako se na sudu mjerodavnome u skladu sa stavkom 1. zbog nekoga prava koje se temelji na ovim Jedinostvenim pravnim propisima uloži priziv ili ako sud u takvoj parnici donese pravorijek, tada se zbog istoga predmeta između istih stranaka ne može podnijeti nova tužba, osim onda ako odluku suda na kojemu je podignuta prva tužba nije moguće ovršiti u državi u kojoj se podiže nova tužba.

Članak 58

Gašenje prava na postupak u slučaju usmrćivanja i ozljeđivanja

1. Sva prava na postupak na osnovi prijevoznikove odgovornosti u slučaju usmrćivanja ili ozljeđivanja putnikâ imatelju prava gase se onda ako on u roku od dvanaest mjeseci pošto dozna za štetu nekoga od prijevoznika kojima je u skladu sa stavkom 1. članka 55 moguće podnijeti reklamaciju ne obavijesti o nesreći koja se dogodila

putniku. Kada imatelj prava o nesreći prijevoznika obavijesti usmenim putem, tada mu prijevoznik mora izdati potvrdu da je primio usmenu obavijest.

2. No, prava se ne gase onda:

- a) ako u roku predviđenome u stavku 1. imatelj prava podnese reklamaciju nekomu od prijevoznika navedenih u stavku 1. članka 55
- b) ako u roku predviđenome u stavku 1. odgovorni prijevoznik na drugi način dozna za nesreću koja se dogodila putniku
- c) ako se zbog okolnosti koje se ne mogu pripisati imatelju prava ne preda obavijest o nesreći ili se preda prekasno
- d) ako imatelj prava dokaže da je do nesreće došlo prijevoznikovom krivnjom.

Članak 59

Gašenje prava na postupak koji proizlazi iz prijevoza prtljage

1. Čim imatelj prava preuzme prtljagu, gase se sva prava iz ugovora o prijevozu u odnosu na prijevoznika koja se tiču djelomičnoga gubitka, oštećenja ili prekoračivanja dostavnoga roka.

2. No, prava se ne gase:

- a) u slučaju djelomičnoga gubitka ili oštećenja onda:
  1. ako se gubitak ili oštećenje u skladu s člankom 54 ustanovi prije nego što imatelj prava preuzme prtljagu
  2. ako do propusta u ustanovljivanju štete koje se trebalo provesti u skladu s člankom 54 dođe jedino prijevoznikovom krivnjom.
- b) kada šteta nije očigledna pa se ustanovi tek pošto imatelj prava preuzme prtljagu, i to:
  1. ako ustanovljivanje u skladu s člankom 54 imatelj prava zatraži odmah pošto otkrije štetu, a najkasnije u roku od tri dana nakon primitka prtljage i
  2. ako uz to dokaže da se šteta dogodila u vremenu pošto je prijevoznik preuzeo prtljagu pa do njezina izdavanja.
- c) u slučaju prekoračivanja dostavnoga roka onda ako imatelj prava u roku od 21 dan iskoristi svoja prava protiv nekoga od prijevoznika navedenih u stavku 3. članka 56.
- d) ako imatelj prava dokaže da je do štete došlo prijevoznikovom krivnjom.

Članak 60

Zastara

1. Odštetni zahtjevi koji se temelje na prijevoznikovo odgovornosti u slučaju usmrćivanja ili ozljeđivanja putnikâ zastarijevaju:

- a) putniku - nakon tri godine pošto se dogodi nesreća
- b) drugim imateljima prava - nakon tri godine od dana nakon putnikove smrti, s time da taj rok može iznositi najviše pet godina pošto se dogodi nesreća.

2. Sva druga prava koja proizdižu iz ugovora o prijevozu zastarijevaju nakon godine dana. No, rok zastare iznosi dvije godine onda ako se dokaže da je uzrok šteti neki postupak ili propust koji su učinjeni u namjeri da dođe do takve štete ili pak da je to učinjeno iz nemara i sa spoznajom da bi vjerojatno mogla nastati takva šteta.

3. Zastara predviđena u stavku 2. počinje teći:

- a) za odštetne zahtjeve u svezi s potpunim gubitkom: od četrnaestoga dana pošto istekne rok predviđen u stavku 3. članka 22
- b) za odštetne zahtjeve u svezi s djelomičnim gubitkom, oštećenjem ili prekoračivanjem dostavnoga roka: od dana kada su prtljaga ili vozilo izdani
- c) u svim drugim slučajevima koji uključuju prijevoz putnikâ: od dana pošto istekne valjanost prijevozne isprave.

Dan koji se navede kao početak zastare ni u kojemu slučaju ne ulazi u rok.

4. Zastara se prekida reklamacijom u pismenom obliku u skladu s člankom 55 do dana kada prijevoznik reklamaciju odbije u pismenom obliku i vrati priložene isprave. Ako se reklamaciji udovolji djelomično, onda za dio reklamacije koji i dalje ostaje dvojbena zastara počinje teći ponovno. Onaj tko se poziva na predaju reklamacije ili na davanje odgovora i povrat isprava, to mora i dokazati. Druge reklamacije koje se tiču istoga prava ne prekidaju zastaru.

5. Zastarjela prava se ne mogu zatražiti protutužbom ili prizivom.

6. U drugim slučajevima za zaustavljanje i prekid zastare vrijedi pravo u pojedinoj državi.

Naslov VII Odnosi među prijevoznicima

Članak 61 Raspodjela prijevozne cijene

1. Svaki prijevoznik koji naplati ili je morao naplatiti prijevoznu cijenu obavezan je sudjelujućim prijevoznicima platiti udio koji im pripada. Način plaćanja uređuje se sporazumom između prijevoznikâ.
2. Odredbe iz stavka 3. članka 6, stavka 3. članka 16 i članka 25 vrijede i za odnose između uzastopnih prijevoznika.

Članak 62 Pravo na regres

1. Ako prijevoznik u skladu s ovim Jedinstvenim pravnim propisima plati odštetu, onda mu u skladu s niže navedenim uvjetima pripada pravo na regres od prijevoznikâ koji su sudjelovali u prijevozu:
  - a) prijevoznik koji prouzrokuje štetu isključivo je odgovoran za nju
  - b) ako štetu prouzrokuje više prijevoznikâ, onda je svaki odgovoran za štetu koju je on prouzrokovao. Ako to nije moguće odrediti, odšteta se među prijevoznicima razdjeljuje u skladu s odredbom pod slovom c)
  - c) ako nije moguće ustanoviti to koji je od prijevoznika prouzrokovao štetu, odšteta se razdjeljuje na sve prijevoznike, od čega se izuzimaju prijevoznici koji dokažu da nisu prouzrokovali štetu. Odšteta se razdjeljuje u omjeru udjela u prijevoznju cijeni koji pripada prijevoznicima.
2. Ako neki od tih prijevoznika nije platežno sposoban, tada se udio koji otpada na njega razdjeljuje među drugim prijevoznicima koji su sudjelovali u prijevozu, i to u omjeru udjela koji im pripadaju u prijevoznju cijeni.

Članak 63 Postupak kod regresa

1. Prijevoznik od kojega se u skladu s člankom 62 zatraži regres ne može poricati pravomoćnost plaćanja koju su realizirali prijevoznici koji traže regres onda ako je odšteta ustanovljena sudskim putem pošto je najprije

navedenom prijevozniku prikladnom najavom parnice bila dana mogućnost da joj pristupi. Sud glavne parnice određuje rokove za najavu parnice i za pristup.

2. Prijevoznik koji zatraži regres istom tužbom mora tužiti sve prijevoznike s kojima se nije mogao dogovoriti mirnim putem, inače gasi se pravo na regres od onih prijevoznika koje nije tužio.

3. Sud u istom pravorijeku mora odlučiti o svim regresima kojima se bavio.

4. Prijevoznik koji svoje pravo na regres želi ostvariti sudskim putem, svoj zahtjev može uložiti mjerodavnomu sudu u onoj državi gdje neki od prijevoznika ima svoje sjedište ili podružnicu ili poslovnicu koja je sklopila ugovor o prijevozu.

5. Ako se tužba podnosi protiv više prijevoznikâ, onda prijevoznik koji podnosi tužbu može birati neki od mjerodavnih sudova koji su navedeni u stavku 4.

6. Postupci za regres ne smiju se uključivati u odštetni postupak koji pokrene imatelj prava iz ugovora o prijevozu.

Članak 64 **Sporazumi o regresu**

Prijevoznicima ostaje na volju da međusobno sklapaju sporazume koji odstupaju od članka 61 i 62.

*PRILOG II***MINIMUM INFORMACIJA KOJE TREBAJU DAVATI ŽELJEZNIČKA PODUZEĆA I/ILI
PRODAVATELJI PRIJEVOZNIH KARATA****Dio I: Informacije prije početka putovanja**

Opći uvjeti ugovora

Vozni redovi i uvjeti putovanja uz najkraće vrijeme putovanja

Vozni redovi i uvjeti putovanja po najpovoljnijoj cijeni

Pristupačnost, uvjeti pristupa i raspoloživost uređaja u vlaku za osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti

pristupačnost i uvjeti pristupa za putnike koji sa sobom voze bicikle

raspoloživost sjedala u zonama za pušače i za nepušače, u prvom i drugom razredu, kao i mjesta u vagonima s ležajima i vagonima za spavanje

aktivnosti koje će vjerojatno dovesti do smetnji ili kašnjenja kod pružanja usluga prijevoza

raspoloživost usluga u vlaku

postupak prijave gubitka prtljage

postupak podnošenja žalbe (reklamacije)

Dio II: Informacije za vrijeme putovanja

usluge u vlaku

sljedeći kolodvor zaustavljanja

kašnjenja

važne priključne veze

sigurnost

PRILOG III

MINIMUM STANDARDA KVALITETE USLUGA

Informacije i prijevozne karte

Točnost usluga prijevoza, opća načela za svladavanje smetnji u prometu

Isključenja vlakova

Čistoća vozila i kolodvorskih uređaja (kakvoća zraka u vagonima, higijena sanitarnih čvorova itd.)

Ankete o zadovoljstvu putnika

Obrada žalbi, povrat i kompenzacija kod neispunjenja standarda za kvalitetu usluga

Pružanje pomoći osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti

---